

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADELA SF. SPIRIDON, 3
TELEFON 41/57

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie
Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechi 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei
Studentzii plătesc pe jumătate
Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

S U M A R

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea I:* Arghira C. Grigorescu cu Manole Panu Stan ș. a.

Curtea de apel din București, secțiunea II: Azilul Elena Otețeanu cu Gr. Zissu și Ministerul public.

Tribunalul județului Ilfov, secția IV: Cassa rurală cu mînoara Roxana Polizu ș. a.

Bibliografie.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA I

Audiența dela 23 Ianuarie 1915

Președinta d-lui G. N. Bagdat, prim-președinte

Arghira C. Grigorescu cu Manole Panu Stan ș. a.

DONAȚIUNI ÎNTRE VII ȘI TESTAMENTE. — RAPORT. — EREDE. — LIBERALITĂȚI ÎNTRE VII. — LEGATE. — DACA SUNT SUPUSE RAPORTULUI. — ART. 751 C. CIV. — ART. 1001 C. CIV. ITALIAN ȘI 843 C. CIV. FR.

DONAȚIUNI ÎNTRE VII ȘI TESTAMENTE. — EREDE REZERVATAR. — LEGAT. — DACA E SUPUS RAPORTULUI. — ART. 751 C. CIV.

TRANZAȚIUNE. — MINORI. — ABILITARE. — ART. 413 C. CIV.

1° Obligațiunea eredelui de a raporta la masa succesorală liberalitățile primite dela defunct, nu se aplică decât liberalităților între vii iar nu și celor testamentare.

2° In legislațiunea noastră numai donațiunile între vii fiind supuse obligațiunei raportului, urmează că eredele rezervatar când este în același timp și legatarul unei porțiuni din succe-

siune, poate reclama pe lângă legatul său și rezerva ce i se cuvine ca erede ab intestat chiar dacă legatul nu cuprinde o dispensă expresă de raport, o asemenea dispensă fiind virtual cuprinsă în orice liberalitate testamentară.

3° Nulitatea rezultând din nerespectarea formelor prescrise de art. 413 c. civ., pentru abilitarea minorilor de a face o tranzacțiune nepuținând fi invocată decât de minori, coerezii majori nu au calitatea de a se plînge în casațiune de violarea citatului text de lege, mai ales când de o asemenea violare nu s'au plâns înaintea instanței de fond.

No. 46. — Respins recursul făcut de Arghira C. Grigorescu, contra deciziei acestei Inalte Curți, secția I, No. 101 din 1913, dată în proces cu Manole Panu Stan ș. a.

S'a ascultat citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier V. Râmniceanu; pe d-l avocat Ștefănescu Priboi, din partea recurentei, în dezvoltarea motivelor de casare; pe d-l avocat Al. Pretorian, pentru intimat, în combateri; pe d-l procuror St. Stătescu, în concluziuni, pentru respingere.

Curtea deliberând,

Asupra motivului I de casare :

«Violarea art. 751, 752 și 753 din codul civil, combinat cu art. 846 c. civ.

«Testamentul defunctului meu părinte Pascu Stan, autentificat de tribunalul de notariat la No. 3810 din 1889, ti adjudeca toată ave.ea sa mobiliară și imobi-

liară, fratelui meu Manole Pascu Stan, cu titlu de legatar universal, care testament fiind atacat de mine, tribunalul prin sentința sa cu No. 103 din 1907, îl reduce la $\frac{1}{4}$ parte, considerându-l ca o donațiune făcută numitului, fără a îi mai adjudeca și o parte din cele trei părți din avere și ca erede rezervatar. Curtea, violând menționatul text de lege, îi adjudecă și îi recunoaște numitului, pe lângă donațiunea de $\frac{1}{4}$ parte din imobilul succesoral, care reprezenta cotitatea disponibilă și încă $\frac{1}{5}$ parte din cele trei părți din avere, în calitate și de erede rezervatar, astfel că, prin această operațiune, Curtea îi recunoaște în mod implicit numitului cumul de două calități și de donatar și de erede rezervatar, în contradicțiune cu actul de donațiune, în care nu se prevede cătuși de puțin dispensa lui de raport la masa succesorală a defunctului nostru părinte».

Având în vedere că, se constată din deciziunea adusă în recurs că în 1891, încetând din viață Pascu Stan, lasă ca legatar universal al averii sale pe fiul său Manole Pascu, cu sarcina mai multor legate particulare lăsate celorlalți frați ai legatarului: Alexandru Pascu, Radu Pascu și Arghira C. Georgescu și cu obligațiunea de a înzestra cu 4.000 lei pe sora sa, nemăritată la acea epocă, Arghira C. Grigorescu; că, în 1907, după cererea Arghirei C. Grigorescu, ca moștenitoare rezervatară, tribunalul Ilfov, prin sentința cu No. 103 din 1907, reduce legatul lui Manole Pascu, în limitele porțiunii disponibile, care era de a patra parte din totalul succesiunii și ordonă eșirea din indiviziune asupra restului de trei părți numai între patru din cei cinci copii ai defunctului, adică cu excluderea legatarului Manole Pascu; că, Manole Pascu făcând apel, Curtea de apel prin deciziunea de față, a reformat sentința tribunalului și a recunoscut lui Manole Pascu, dreptul, atât la porțiunea disponibilă de o pătrime, ce i se cuvine în calitate de legatar, cât și la rezerva de a cincea parte din cele trei părți nedisponibile, ce i se cuvine în calitate de erede rezervatar;

Având în vedere că, din concluziunile scrise în sensul cărora Curtea de apel constată că s'au apărat părțile, rezultă că Arghira C. Grigorescu, azi recurentă, a dedus în judecata Curții chestiunea de a se ști dacă un erede rezervatar, instituit și legatar, poate reclama odată cu legatul său și rezerva ce i se cuvine ca erede ab intestat, fără ca să existe nici o dispensă de raport în testament, sau dacă, în alți termeni, în sistemul legislațiunii noastre obligațiunea raportului se aplică legatelor tot astfel precum se aplică și donațiunilor între vii;

Văzând dispozițiunile art. 751 și urm. din codul civil, cum și art. 846 c. civ.;

Considerând că după textul art. 751 c. civ., obligațiunea eredelui de a raporta la masa succesorală liberalitățile primite dela defunct nu se aplică decât liberalităților între vii iar nu și celor testamentare;

Că, intențiunea legiuitorului român de a nu supune legatele la raport rezultă din comparațiunea textului român cu cele corespondente din codul Napoleon și codul civil italian, coduri cari au servit de model legiuitorului român la alcătuirea celui român;

Că, într'adevăr, pe când textul francez (art. 843) supune la raport deopotrivă donațiunile între vii și legatele, legiuitorul român a eliminat din acest text partea relativă la legate, despre care nu vorbește nimic în textul român, traducând fără nici o modificare textul legii italiene (art. 1001), care inovase asemenea asupra celui francez în sensul că nu a supus raportului decât donațiunile între vii;

Considerând că inovațiunea adusă de legiuitorul nostru codului Napoleon se explică prin aceea că, în majoritatea cazurilor, nu se poate da liberalităților testamentare, făcute de defunct în profitul unui erede rezervatar, nici un sens dacă aceste liberalități nu ar fi considerate ca coprinzând în ele o dispensă virtuală de raport, așa că dispozițiunea din codul Napoleon care obligă pe legatar la raport era în vădită contradicțiune cu intențiunea testatorului pe care o nesocotea căci desființa chiar legatul;

Că, tot pentru aceste considerațiuni, care au determinat pe legiuitorul nostru să nu oblige la raport legatele, legiuitorul francez prin legea din 24 Martie 1898, a modificat, în Franța art. 843 francez, în sensul în care legiuitorii italian și român îl modificaseră încă din 1865;

Considerând că, faptul că legiuitorul după ce introduce în textul art. 751 modificarea mai sus arătată, continuă a vorbi în articolele următoare de raportul legatelor alături de acela al donațiunilor între vii nu are nici o însemnătate, căci se explică printr'o inadvertență din partea sa, deoarece foarte deseori se vede că, atunci când legiuitorul a inovat asupra unor dispozițiuni din codul Napoleon, modificând textul francez, a omis apoi să modifice și articolele ce sunt în legătură cu dispozițiunea mo-

dificată și să le pună în concordanță unele cu altele;

Considerând în fine, că interpretațiunea aceasta câtă să fie admisă pentru motivul că este conformă tradițiunii noastre istorice, în special, legiuirei Calimach care nu cerea legatarilor să raporteze legaturile lor;

Considerând că, odată stabilit că în legislațiunea noastră donațiunile între vii sunt supuse obligațiunii raportului, urmează a decide că eredele rezervatar când este în acelaș timp și legatarul unei porțiuni din succesiune, poate reclama pe lângă legatul său și rezerva ce i se cuvine ca erede *ab intestat* chiar dacă legatul nu cuprinde o dispensă expresă de raport, o asemenea dispensă fiind virtual cuprinsă în orice liberalitate testamentară;

Considerând că, deși în considerentele deciziunii adusă în recurs, Curtea de apel nu-și motivează categoric soluțiunea ce a dat cesiunii de drept în discuțiune, însă, întrucât prin dispozitivul deciziunii se recunoaște legatarului Manole Pascu dreptul atât la legatul porțiunii disponibile cât și la rezerva sa, în calitate de erede *ab intestat*, deciziunea se menține prin aceea că soluțiunea admisă în dispozitiv este justă și conformă principiului de drept înscris în art. 751 c. civ., după cum s'a stabilit prin considerentele precedente; că, așa fiind, acest motiv de casare câtă a fi respins.

Asupra motivului II de casare :

«Exces de putere, eroare grosieră de fapt și violarea art. 408 și 413 c. civ., de oarece minorii nu erau înarmați cu formele legale, forme și incident pe care din oficiu d-l procuror-general l-a ridicat în instanță cerând pe aceste motive respingerea în totul a jurământului intimaților».

Având în vedere că se constată că recurenta a cerut Curții de apel să fie obligați frații săi Manole Pascu și Alexandru Pascu ca să aducă la masa succesului averea mobilă ce au găsit în succesiune cum și veniturile imobilului percepute în timpul stărei de indivizune, iar în dovedirea acestor cereri, recurenta a deferit fraților săi jurământ litis decizoriu, care a fost acceptat și prestat de aceștia în ziua pronunțării deciziunii adusă în recurs;

Că, nici minorii rămași pe urma lui Radu Pascu, nici ceilalți comostenitori n'au invocat înaintea Curții de apel că minorii ar trebui special autorizați

de consiliul de familie și tribunal, pentru a se putea rezolvi litigiul prin jurământ :

Că, așa fiind, și întrucât nulitatea rezultând din nerespectarea formelor prescrise de art. 413 c. civ. pentru abilitarea minorilor de a face o tranzațiune, nu poate fi invocată decât de minori, recurenta nu are calitatea de a se plânga azi de violarea citatului text de lege, mai ales că de o asemenea violare nu s'a plâns nici înaintea instanței de fond;

Că, așa dar, motivele de casare găsindu-se neîntemeiate, recursul urmează să fie respins;

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA II

Audiența dela 14 Ianuarie 1915.

Președinta d-lui Fr. Papp, președinte

Azilul Elena Otetelesanu cu Gr. Zissu și Ministerul public

ARENAREA MOȘILOR INSTITUȚIUNILOR DE BINE FACERE. — ASOCIAȚIUNI TĂRĂNEȘTI. — ACTE DE FUNDAȚIUNE. — CLAUZE PRIVITOARE LA ARENDARE. — ART. 1 ȘI 25 DIN LEGEA DELA 19 APRILIE 1909 PENTRU ARENDAREA MOȘILOR STATULUI.

Dispozițiunile legii din 19 Aprilie 1909, potrivit cărora așezămintele de bine facere și de cultură națională nu-și pot exploata moșiile lor de cât arendându-le asociațiunilor țărănești de arendare, legalmente constituite, nu se aplică de cât acelor așezăminte ale căror acte de fundațiune nu cuprind clauze contrarii dispozițiunilor din zisa lege.

Astfel, când din actul de fundațiune al unei instituțiuni se constată că clauzele privitoare la arendări sunt în vădită contradicere cu dispozițiunile legii din 19 Aprilie 1909, această lege nu și mai poate avea aplicarea.

No. 6. — Admis în parte apelul făcut de azilul Elena Otetelesanu, în contra sentinței No. 173 din 1914, a tribunalului Prahova, secția III, în proces cu d-l prim-procuror al tribunalului Prahova și Gr. D. Zissu.

S'au ascultat d-nii avocați Amădeu Lăz rescu și Mihail Antonescu, pentru apelantă, în susținerea apelului; d-l procuror-general în concluziunile sale.

Curtea,

Având în vedere apelul făcut de comitetul de administrație al azilului Elena Otetelesanu, contra

sentinței civile a tribunalului Prahova, secția III, No. 173, pronunțată în ziua de 16 Iunie 1914;

Având în vedere că prin sentința apelată tribunalul a admis acțiunea intentată prin petițiunea înregistrată la No. 2403 din 1914, de d-l prim-procuror al tribunalului Prahova și a declarat nul contractul de arendarea moșiei Coșlegii de Jos, din județul Prahova, intervenit între administrațiunea azilului Elena Oteteleșanu și Gr. D. Zissu, și autentificat de tribunalul Ilfov, secțiunea de notariat la No. 10296 din 1913;

Având în vedere susținerile orale ale părților, concluziunile lor scrise, cum și toate actele din dosarul cauzei;

Având în vedere că, în fapt, se constată că administrațiunea azilului Elena Oteteleșanu, a ținut licitație publică la 27 Mai 1913, pentru arendarea moșiei Coșlegii de Jos din județul Prahova, pe un period de cinci ani, cu începere dela 26 Octombrie 1913; că, la această licitațiune au luat parte printre concurenți și Gr. D. Zissu, fără ca atunci să se fi arătat și asociațiunea «Imbunătățirea țăranilor» din acea comună sau altă asociațiune de țărani; că, prețul cei mai mare ce a sosit a fost cel oferit de Gr. D. Zissu de 59.000 lei, plus impozitele și alte sarcini, astfel că s'a arendat lui acea moșie cu contractul autentificat de tribunalul Ilfov, secțiunea de rotariat sub No. 20926 din 1913; că, mai în urmă d-l prim-procuror al tribunalului Prahova, bazat pe legea din 19 Aprilie 1909, după care așezămintele de bine facere, cum este azilul Elena Oteteleșanu, nu pot să exploateze moșiile lor decât arendându-le asociațiunilor țărănești sau administrându-le în regie, a cerut anularea acestui contract de arendare prin acțiunea care face obiectul procesului de față;

Având în vedere că, administrațiunea azilului Elena Oteteleșanu, în susținerea apelului și ca apărare la acțiunea formulată contra sa la prima instanță, obiectează invocând mai întâi motivul că legea din 19 Aprilie 1909, nu se poate aplica acestei instituțiuni de bine facere, de oarece dispozițiunile ei ating clauze precise ale actului de fundațiune privitoare la administrațiunea moșiilor ce au fost constituite ca legat acelui așezământ, iar în al doilea rând că susmenționata lege este contrarie Constituțiunei pentru că lovește în dreptul de proprietate, care

după art. 19 din Constituțiune, este sacru și inviolabil;

Având în vedere că prin legea din 19 Aprilie 1909, întocmită în interesul ordinei publice, după cum rezultă din dispozițiunile ei, din expunerea de motive și din desbaterile parlamentare ce au avut loc cu ocaziunea votării ei, se prevede că Statul, Cassa Școalelor, Cassa Bisericii, Județul, Comuna, Așezămintele de binefacere și de cultură națională nu-și pot exploata moșiile lor decât arendându-le asociațiunilor țărănești de arendare, legalmente constituite, fără licitațiune publică și cu prețul care nu va trece peste cel fixat de comisiunea regională sau explotându-le în regie sub sancțiunea prescrișă de art. 23, care prevede nulitatea de ordine publică a contractelor de arendare făcute contra lezei; însă prin art. 25 se face excepțiune că aceasta se aplică Așezămintelor enumerate la art. 1 numai întrucât dispozițiunile ei nu vor atinge clauzele cuprinse în actele de fundațiune sau în titlurile de dobândire ale moșiilor;

Având în vedere că odată cunoscut principiul lezei din 19 Aprilie 1909, rămâne a se examina dispozițiunile testamentului defunctei Elena Oteteleșanu și importanța lor și a vedea care a fost cauza determinantă a liberalității făcută Azilului Elena Oteteleșanu și, prin urmare, dacă prohibițiunile sus menționatei legi sunt aplicabile și acestui așezământ;

Având în vedere că, Azilul Elena Oteteleșanu recunoscut ca persoană juridică prin legea publicată în „Monitorul Oficial“, No. 7, din 1897, își are origina în testamentul olograf al defunctei Elena Oteteleșanu cu data de 16 Februarie 1888; că, prin acest testament defuncta Elena Oteteleșanu dispune ca averea sa să servească mai de căpetenie la binefacerea publică și astfel înzestrează azilul său din București, Calea Griviței, ce-i poartă numele, cu mai multe moșii între care și moșia Cășlegii de Jos din județul Prahova, pentru a servi la întreținerea unui cât mai mare număr de nenorociți, iar administrațiunea interioară a azilului și a fondului o încredințează d-nei Irina Câmpineanu, ajutată de alte trei persoane cu dreptul pentru ca câte patru să reguleze arendarea moșiilor prin licitațiune publică sau cum ar găsi mai avantajos, prevăzând testatoarea în testament și în privința administrațiunei averei clauze speciale și categorice, din care rezultă că vo-

ința ei a fost ca comitetul ce a instituit să aibă cea mai deplină libertate de a arenda oricui va crede de cuviință, fie prin licitațiune fie fără licitațiune;

Având în vedere însă, că aceste clauze se găsesc într'o evidentă contradicțiune cu dispozițiunile legii din 19 Aprilie 1909, care restrânge administrațiunei fundațiunei libertatea în privința arendării, deoarece exclude cu desăvârșire licitațiunea și impune azilului un arendaș privilegiat, obștea constituită din majoritatea țăranilor cari locuiesc pe moșie, și în lipsa ei, obștea constituită cu cel puțin majoritatea țăranilor după moșiile din vecinătate, cu o arendă care în tot cazul nu poate fi superioară celeia ce se fixează de comisiunea regională cu aprobarea consiliului superior al agriculturii;

Având în vedere că dispozițiunile testamentare relative la întinderea puterilor de administrațiune ale comitetului nu sunt lipsite de orice importanță, căci dacă se examinează testamentul în întregime așa cum este formulat, se constată că ceea ce a determinat pe testatoarea să facă liberalitatea în favoarea azilului a fost nu numai înființarea acestui așezământ, dar și modul de cum aveau să fie administrate moșiile, încât a dat o egală importanță tuturor dispozițiilor sau clauzelor, afirmându-și voința în mod clar și cu precizie asupra tuturor dispozițiilor; că, este așa, arată însăși testatoarea printr'o clauză din urmă a testamentului, prin care dispune că, în caz când dispozițiunile testamentului se vor atinge sub verice privință, fie din partea statului, a primăriei, sau a oricărei alte administrațiuni publice, sau când testamentul s'ar anula de una din rudele sale, în asemenea caz toată averea cu care a înzestrat azilul o constituie legat d-nei Irina Câmpineanu cu obligațiunea să îndeplinească toate sarcinile din testament, de unde se deduce că testatoarea a vrut să proclame sancțiunea nulității instituțiunei în cazul când statul sau orice autoritate publică ar atinge dispozițiunile actului de fundațiune (testamentul) sub orice privință, fără să facă absolut nici o distincțiune sau rezervă în privința vreunei dispozițiuni;

Că, așa dar, statul restrângând prin legea din 19 Aprilie 1909 puterile de administrațiune ce testatoarea a vrut să dea comitetului instituit, prin acea-

sta atinge dispozițiunile din testament și atrage nulitatea fundațiunei, ceea ce este contra scopului ce a urmărit testatoarea prin înființarea azilului;

Având în vedere că, legiuitorul pentru a evita desființarea și ruina multor instituțiuni de binefacere și de cultură, a introdus art. 25 în legea din 19 Aprilie 1909, cu dispozițiunea că această lege se va aplica tuturor așezămintelor enunțate la art. 1 numai întrucât dispozițiunile ei nu vor atinge clauzele cuprinse în actele de fundațiune sau în titlurile de dobândire ale moșiilor;

Că, în speță, fiind constatat că clauzele din actul de fundațiune ale azilului Elena Oteteleșanu, privitoare la arendări sunt într'o vădită contradicțiune cu dispozițiunile legii din 19 Aprilie 1909, această lege, potrivit art. 25, nu este aplicabilă administrațiunei acestui azil;

Că, așa fiind, apelul este întemeiat și ca atare urmează a fi admis și să se respingă acțiunea intentată de d-l prim-procuror al tribunalului Prahova;

Având în vedere că, odată ce acțiunea este nefondată pentru primul motiv invocat de partea apelantă, este inutil a se mai discuta și celelalte motive invocate;

Pentru aceste motive, admite.

Semnați: Fr. Papp, D. Mavrodin, N. N. Săulescu,
Em. Miculescu.

Opiniune

Sub-semnatul pentru motivele din sentința apelată, sunt de părere a se respinge apelul.

Semnat: V. Antinescu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI ILFOV

SECȚIUNEA IV

Audiența dela 30 Iunie 1914

Președinta d-lui I. Marinovici, președinte

Cassa rurală cu minoara Roxana Pol'zu ș. a.

CONTRACTE ȘI CONVENȚIUNI. — POLICITAȚIUNE. — MOMENTUL ÎN CHEEREA CONTRACTULUI. — ART. 942 ȘI 948 C. CIV.

VÂNZARE. — CONSIMȚĂMÂNT. — ART. 1295 C. CIV.

CASSA RURALĂ. — CUMPARĂRI. — PUBLICAȚIUNI. — TERTIL. — ART. 16 DIN LEGEA CASSEI RURALE.

CONTRACTE ȘI CONVENȚIUNI. — CAPACITATE. — CINE POATE INVOCĂ INCAPACITATEA UNEI PARTI CONTRACTANTE. — ART. 948 C. CIV.

VÂNZARE. — ACONT DIN PREȚ. — ART. 1295 C. CIV.

1° Atât timp cât se află manifestată numai

voința ofertantului nu poate fi vorba de existența unui contract ci numai de o simplă poli-citațiune, de îndată însă ce oferta a fost accep-tată contractul este perfect încheiat în momentul acceptărei, afară numai dacă răspunsul care con-ține acceptarea, modifică sau condiționează propunerea, în care caz răspunsul nu mai valorează ca o acceptațiune ci ca o nouă propunere, astfel că contractul nu se perfectează decât când pri-mul propunător acceptă acest răspuns la propu-nera sa.

2° Vânzarea este perfectă între părți îndată ce ele s'au învoit asupra lucrului și asupra prețului deși lucrul nu s'ar fi predat și prețul nu s'ar fi numărat.

3° Dispozițiunile art. 16 din legea Cassei ru-rale cari prevăd anumite formalități și publica-țiuni pentru cumpărările ce se fac de către acea-stă instituțiune, fiind edictate în scopul de a se aduce la cunoștința terților vânzarea efectuată pentru ca după un anumit termen orice acțiune de evicțiune din partea acestora să nu mai poată fi primită, neîndeplinirea lor nu poate întru ni-mic invalida vânzarea față de părțile contrac-tante.

3° Cu toate că potrivit art. 948 c. civ., una din condițiunile pentru validitatea contractului este capacitatea părților contractante, totuși lipsa capacității nu atrage inexistența contractului, și care să poată fi invocată de orice parte intere-sată, ci numai anularea lui, care nu va putea fi cerută decât de acela în folosul căruia a fost stabilită, întrucât incapacitățile fiind create de legiutor în dorința de a protege pe persoanele pe care le-a declarat incapabile, incapacitatea nu poate să aibă alt efect decât protecțiunea acelor persoane.

5° Acontul din preț constituie executarea în-săși a contractului, astfel că prin intentarea unei acțiuni în restituirea acontului, rezultă implicit

o dezicere a cumpărătorului, rezilierea însăși a contractului în virtutea căruia a fost acordat acontul din preț, astfel că din moment ce cum-părătorul a obținut înapoi acontul fără ca vân-zătorul să se opună, contractul este implicit prin aceasta reziliat și cumpărătorul nu mai poate să vie și să ceară în același timp și încheerea con-tractului.

No. 454. — Respinsă ca nefondată acțiunea inten-tată de către Cassa rurală cu petițiunea înregistrată la No. 21175 din 1914, în contra minoarei Roxana D. Polizu și a d-lor Elena D. Polizu și Iosefina Polizu Micșunești,

S'au ascultat d-nii avocați Ștefan Meitani, din partea reclamantei, și d-nii avocați N. Petrescu-Comneni și C. Filiti, pentru părâte.

Ministerul public reprezentat prin d-l avocat I. A. Vasilescu, care a pus concluziuni pentru respingerea acțiunii.

Tribunalul,

Asupra acțiunii civile de față prin care Cassa ru-rală cu petițiunea înregistrată la No. 21175 din 1914-chiamă în judecată pe mmoara Roxana Elena D. Polizu, în calitate de legatară universală a defunctului Dimitrie D. Polizu Micșunești, prin tutoarea sa le-gală Elena D. Polizu, pe d-na Elena D. Polizu, per-sonal în calitate de uzufructuară legală și de bene-ficiară a rentei viagere de 3.000 lei, pe d-na Iose-fina Polizu-Micșunești, în calitate de beneficiară a rentei de 2.000 lei, și pe d-nii avocați C. Nacu și C. Cernescu, în calitate de executori testamentari, pentru ca pe deoparte, față de toți aceștia să se re-cunoască de tribunal că în baza actului sub semnă-tură privată din 30 Noembrie 1913, semnat de către defunctul Dumitru Polizu-Micșunești, Cassa rurală a devenit proprietară absolută și exclusivă pe întin-derea de 215 hectare, din moșia Micșunești-Moara, comuna Meri-Petchi, plasa Ferbinți din județul Il-fov, în condițiunile ce se prevăd în acest act, și să se declare ca sentința ce se va da să fie loc între părți de act de vânzare public și autentic, iar pe de altă parte să se oblige părătele să divizeze la Creditul rural ipoteca înscrisă la tribunalul de no-tariat Ilfov, asupra întregii moșii, lăsându-se asupra Cassei rurale numai partea aferentă celor 215 hec-tare cumpărate prin menționatul act.

Având în vedere actele dela dosar și concluziunile orale și scrise ale părților ;

Având în vedere că în fapt se constată următoarele :

Dimitrie Polizu-Mieșunești, în ziua de 14 Noembrie 1913, face o ofertă Cassei rurale de a-i vinde o porțiune din moșia sa Mieșunești-Moara pe preț de 1.300 lei hectarul.

Direcțiunea Cassei rurale tratează cu D. V. Polizu-Mieșunești condițiunile de cumpărare cari sunt comunicate d-lui Polizu în scris prin adresa cu No. 3.700 din 30 Noembrie 1913, ca răspuns la oferta ce acesta făcuse, și în aceeași zi printr'o scrisoare înregistrată la No. 11395 d-l Polizu declară că acceptă în totul condițiunile din sus arătata adresă, iar consiliul de administrație în ședința dela 5 Decembrie ratifică aceste condițiuni de cumpărare.

La 17 Decembrie 1913, încetând din viață Dimitrie Polizu-Mieșunești, afacerea rămâne câtva timp în suspensiune, se redeschide apoi de d-na Elena D. Polizu, tutoarea legală a ficei sale Roxana, legatară universală a defunctului și după câteva tratări și discuțiuni urmate verbal și înscris între ambele părți și cari au rămas infructuoase, Cassa rurală intentă acțiunea de față ;

Având în vedere că, la această acțiune pârâta d-na Elena D. Polizu personal și ca tutoare cu ale cărei concluziuni se unește și d-na Iosefina D. Polizu-Mieșunești, soția defunctului, se opune invocând în primul rând că în speță fiind vorba de o simplă policitațiune, aceasta putea fi retrasă ori și când, atât timp cât n'a fost acceptată, și în speță, pretind pârâții procesul-verbal din 5 Decembrie 1913, care aprobă vânzarea nefiind adus la cunoștința nici a defunctului nici a minorei, liberi erau și unul și altul a reveni asupra ofertei ;

Considerând că, în drept, atât timp cât numai ofertantul își manifestă voința ne găsim în fața unei simple policitațiuni ; de îndată însă, ce oferta a fost acceptată, contractul este perfect încheiat în momentul acceptărei, afară numai dacă răspunsul care conține acceptarea modifică sau condiționează propunerea, în care caz răspunsul nu mai valorează ca o acceptațiune ci ca o nouă propunere, astfel că contractul nu se perfectează decât când primul propunător acceptă acest răspuns la propunerea sa ;

Având în vedere că, în speță, d-l Polizu-Mieșunești face oferta Cassei rurale la 14 Noembrie 1913. Această ofertă este acceptată de Cassa rurală la 30 Noembrie 1913, printr'un răspuns care condiționează propunerea ofertantului, și tot la 30 Noembrie 1913, d-l Polizu-Mieșunești prin scrisoarea înregistrată la No. 11395, acceptă în totul condițiunile stabilite de Cassa rurală, ca răspuns la prima sa propunere, astfel că în speță numai poate fi vorba de o policitațiune ci este un adevărat contract care a intervenit între părți și care s'a perfectat la 30 Noembrie 1913, când d-l Polizu Mieșunești a acceptat răspunsul Cassei rurale ;

Considerând că, în afară de aceasta, potrivit art. 1295 c. civ., vânzarea este perfectă între părți în data ce ele s'au învoit asupra lucrului și asupra prețului, deși lucrul nu s'ar fi predat și prețul nu s'ar fi numărat ;

Având în vedere că, în speță, întrucât din scrisoarea dela 30 Noembrie se constată că părțile au căzut de acord nu numai asupra prețului și lucrului dar și asupra tuturor condițiunilor, contractul de vânzare este perfect încheiat între părți ;

Că astfel fiind, din acest punct de vedere obiecțiunea pârâtei este nefundată și cată a fi înlăturată.

Având în vedere că d-na Elena Polizu susține în al doilea rând că chiar dacă în speță nu e vorba de o simplă policitațiune, încă vânzarea nu poate fi valabilă de oarece nu s'au îndeplinit publicațiunile cerute de art. 16 din legea Cassei rurale și în afară de aceasta directorul Cassei rurale nu a avut capacitatea de a contracta întrucât nu a avut autorizația consiliului de administrație ;

Considerând că, dispozițiunile art. 16 din legea Cassei rurale nu numai că privesc încheierea actului ca instrument probatoriu iar nu vânzarea însăși, dar încă aceste dispozițiuni fiind edictate în scopul de a se aduce la cunoștința terților vânzarea efectuată, pentru ca după un anumit termen orice acțiune de evicțiune din partea acestora să nu mai poată fi primită, neîndeplinirea lor nu poate întru-nimic invalida vânzarea față de părțile contractante ;

Având în vedere că, în ceea ce privește lipsa capacităței de a contracta a directorului Cassei rurale,

obiecțiunea pârâtei este asemenea lipsită de orice fundament juridic ;

Considerând că, într'adevăr, în drept potrivit art. 948 din codul civil, una din condițiunile pentru validitatea contractului este capacitatea părților contractante, totuși lipsa capacității nu atrage inexistența contractului, care să poată fi invocată de orice parte interesată, ci numai anularea lui, care nu va putea fi cerută decât de acela în folosul căruia a fost stabilită, întrucât incapacitățile fiind create de legiuitor în dorința de a protege persoanele pe care le-a declarat incapabile, incapacitatea nu poate să aibă alt efect decât protecțiunea acelor persoane ;

Că, astfel fiind, chiar dacă în speță directorul Cassei rurale nu a avut autorizația consiliului de administrație, această lipsă de capacitate în momentul facerii contractului nu ar putea fi invocată decât de către Cassa rurală, iar nu și de d-na Polizu-Micșunești ca tutoare a minorei sale fice ; că, în acest sens s'a decis, că numai comuna iar nu și partea cu care s'a judecat poate cere nulitatea unei hotărâri pe motiv că comuna nu a fost autorizată de ministerul de interne de a sta în judecată ; cum de asemenea că lipsa de capacitate a administratorului unui așezământ, rezultând din lipsa de autorizare din partea autorității de care depinde, nu se poate invoca decât de către acea administrațiune, care singură se poate prevala de această lipsă de capacitate, iar nu și de celelalte părți contractante. (Cas. s. I, „Dreptul“, No. 2 din 1875 ; C. Buc. s. II, „Dreptul“ No. 75 din 1885 ; D. Alexandresco, t. V, p. 33 nota 1) ;

Având în vedere, că d-na Elena Polizu-Micșunești, ca tutoare a minorei sale fice ridică o ultimă obiecțiune și singura care este fondată, că astăzi Cassa rurală nu mai poate intenta această acțiune întrucât ea însăși s'a dezis dela această vânzare prin acțiunea ce a intentat pentru restituirea acontului din preț, avansat defunctului Polizu-Micșunești ;

Având în vedere că Cassa rurală a avansat ca aconto din preț lui Polizu-Micșunești suma de 5.000 lei, și ca mijloc de precauțiune pentru ca în caz când vânzarea s'ar desființa, a cerut numitului să emită în ordinul Cassei rurale și două cambii în valoare de 5.000 lei ;

Considerând că acontul din preț, constituie executarea însăși a contractului, astfel că prin intenta-

rea unei acțiuni în restituirea acontului rezultă implicit o dezicere a cumpărătorului, rezilierea însăși a contractului în virtutea căruia a fost acordat acontul din preț, astfel că din moment ce cumpărătorul a obținut înapoi acontul fără ca vânzătorul să se opue, contractul este implicit reziliat prin aceasta, și cumpărătorul nu mai poate în acelaș timp să ceară și încheerea contractului ;

Având în vedere că, întrucât în speță Cassa rurală a cerut și obținut un titlu judecătoresc pentru restituirea acontului după cum rezultă din sentința aflată la dosar, care deși este dată pentru plata de cambii, totuși Cassa rurală recunoaște că valoarea lor reprezintă acontul dat asupra prețului, prin acest fapt s'a dezis, a renunțat implicit la vânzare și nu mai poate veni astăzi în instanță să ceară ca tribunalul să dea o sentință prin care să se consfințească o vânzare la care ea însăși a renunțat și al cărui contract față de dânsa este astfel reziliat ;

Că, astfel fiind, din acest punct de vedere acțiunea Cassei rurale este nefondată și cată a fi respinsă ;

Apreciind și asupra cheltuelilor de judecată pe care tribunalul le fixează la suma de 100 lei ;

Pentru aceste motive, redactate de către d-l judecătoresc V. Rădulescu, respinge, etc.

Semnați : I. Marinovic, V. Rădulescu.

BIBLIOGRAFIE

A apărut tomul al XI-lea al

„Dreptului civil român“

(ultimul) de d-l profesor

D. ALEXANDRESCO

Acest volum cuprinde *Prescripția* în materie civilă în materie comercială și în materie penală.

N. B. — *Opera monumentală a profesorului dela Iași, care astăzi se găsește în toate mânele, este astfel desăvârșită și completă.*

Tabla analitică a acestui volum (ultimul) cuprinde 8 coli și 1/2 de tipar.

Prețul acestui volum este de **18 Lei.**